

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . " " " " " "
Negyedévre . . . . . " " " " " "
Egy órára . . . . . " " " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hát hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bő jogdíj min
den külön beigtatásért 30 kr.

Önvizsgálat — önfeltárás.

Egyik budapesti nagyobb napi lapunk, mely hajdan ellenzéki eszméknek is szolgált, a fuzióval azonban szintén fuzionált a kormánypárti érdekekkel, mely — tapasztalhatólag — szabadelvű cégér alatt sem méri nagyon bőven hazánk és nemzetünk szabadságának és függetlenségének hamisillan kellékeit: kegyes volt a «Debreczen» Január 16-iki számából egy debreczeni hirt átvenni, mely Hadickens angol ezredes, Debreczenben tett és Magyarországra kiterjedő lóvásárlásáról szól. Közlésünk végére tett ezen megjegyzésünket is reprodukálja: «Örvendenék e ténynek, ha abban csak a magyar lovak kelendőségét láthatnók. De az a körülmény, hogy e lovakkal a szabadság leigázására sietnek, gondolkozóba ejt a felett, vajjon nem nagyobb-e e vásárral az erkölcsi veszteség, mint az anyagi siker?»

Mindez, ha egyszerű vidéki hírvétel volna, csak azt a jóleső érzést keltené bennünk, hogy a megfelelő rovatban méltán helyet foglalható hírrel szolgáltunk. Ámde a «Magyar Hirlap» ily megjegyzéssel vezeti be a mi hírvételeket: «Ugy látszik a kálvinista Róma bábán nem mindenki örül annak, hogy az ősi város ilyen vonatkozásban kerül össze a szabadsáért küzdő Transzvállal. Legalább erre vall a «Debreczen» ujság tegnapi — jan. 16. — közlése, a melyben némimelankóliával így nyilatkozik az angol ezredes lóvásárlásairól: . . . — (lásd amint fennebb a mi megjegyzésünk már közölve van.)

Bocsásson meg a fővárosi nagy napilap ha a «Debreczen», ez a nem arrogáns de vidéki elvű-ellenzéki «Ujság» — mondhatta volna: ujságocska, nem bírja megítélni voltaképpen mi akar lenni a «Magyar Hirlap» megjegyzése: guny-e ellene, vagy ellenszenvezés-e Transzvállal a nép szabadság és függetlenség ügyével, amelyért a Délafrikai szabad köztársaság, kényszerülve, egyenlőtlen — de mindeddig bamulatos győzelmi sikerrel, harcot viv a szabad haza elnyomtatására s leigázására, minden igazságtalanságot titkon és nyilván elkövetett Angol-világhatalom ellen . . . Vagy talán nemis egyéb ama megjegyzés, mint a «Magyar Hirlap» ujdondásza genialitásának izetlen mutogatása . . . amit ő szellemeskedésnek tart?

Jobb azonban, ha nem is vizsgáljuk ezeket a feltehető mozzanatokot, hanem áttérünk arra, ami e cikkeknek tulajdonképpen való célja: az önvizsgálat nyomán való önfeltárássra,

vagyis: miképpen és miért gondolkozunk mi a bur-angol háborúról; ami aztán megmutatja azt is, hogy miért fűztük mi az angol ezredes debreczeni lóvásárlásához ama megjegyzésünket, amelyet a «Magyarhirlap» «némimelankóliával» tett nyilatkozatrak minősít — a „kálvinista Róma bából.”

Mindenekelőtt jegyezzük meg, hogy ha a «Magyar Hirlap» ismerné a mai Debreczent, tudhatná, hogy az a hajdan még talán türehető elnevezés: „kálvinista Róma” ma már Debreczen városára éppen nem illik, mert háár még most is meghaladja lélekszámban kulturintézeteiben az ev. ref. népesség, a más egyházhoz tartozókat, de nem mondhatja el magáról ma már azt a büszke szót: „tiszták vagyunk hála-Istennek!” Van Debreczenben most már rkath., gkath., ag. hitv., zsidó, nazarénus vallásfelekezet úgyhogy jó negyedét, talán harmadát a városnak többé bizonyosan nem — úgynevezett — kálvinisták képezik. De a város maga sem bir többé, törvényhatóság létére sem, azzal a nagy és mindent felölelő hatalommal, amivel azon korban birt, amikor a civitas és ref. egyház egysége s a reformálthit ápolásának majdnem pápákéhoz hasonló elfogultsága, menthetővé tették azt a „Kálvinista Róma” elnevezést. Minden vallásfelekezet részesül ma Debreczen város pártfogásában s nem kizárólag csak a ref. egyház sat. sat. Sőt azt lehet mondani, a tapasztalatok után, hogy a prozelyta csinálásban terjeszkedő erő, vezetője taktikájánál fogva, a rom. kath. egyházban sokkal nagyobb, mint a népesség szám, s látható vagyon tekintetében gazdagabbnak látszó ev. ref. egyházban.

A mi a ref. egyház „kálvinista” elnevezését illeti akár Debreczenben, akár széles Magyarországon: ami talán a XVI. században megjárta erre is mondhatnánk valamit, az ev. ref. egyház dogmájából, mely szerint a ref. egyháznak egyetlen vezére van: a Krisztus tudománya; amiért nemis vágyakozik más címre mint: evangéliomilag reformált keresztény; s a látható vezérekről való elnevezést hagyja azoknak, akik a már láthatatlan főnek látható főben való megtestesülését dogmának tartják s az emberben szemlélhető csalhatatlan tekintély által hagyják magokat és egyházukat vezetettetni. Na de „sapientibus pauca”

ahelyett inkább arról igyekezzünk felvilágosítani a „Magyar Hirlap”-ot: miként gondolkozunk és érzünk itt Debreczenben, politikai párt és vallásfelekezeti különbség nélkül — mindannyian

as z a b a d s á g o t é s f ü g g e t l e n s é g e t az ember méltóságával általánosán, — de a Magyar Nemzet életfeltételével és történeti jogával is megegyezőleg, le g f ö b b v i l á g i j a v á n a k tartó magyarok?!

Hát ugy, hogy legkevésbé sem rejtegetjük a burok iránt való rokonszenvünket; sőt nyíltan kimondjuk, hogy mindnyájunk szívéből, az ő fegyvereik győzelmeért kél a forró imádság. Mert akiknek ősei ezer év előtt a Nemzetnek szabad Hazát alkottak s ennek megtartásáért a régibb — és visszaszerzéseért az újabb és legújabb korban vagyon, vért és életet áldoztak: azokra nézve nem lehet közönyös soha, egy bárhol a földgömbön folyó szabadság és függetlenségért folyó harc. S ki ne látná, hogy a most folyó Angol-bur háboruban a szabadság és függetlenség védelmének nemes, legnemesebb joga a burok részén van s ha az ő csudálatraméltó ragaszkodásuk, vagyon, vér és életáldozásuk a legnagyobb tiszteletet, — miként az egyenlőtlen erő dacára elért sikerük a legszentebb örömet keltette fel bennünk ez, csak azon tartozásból ered, amelylyel a kétségbevonhatlan jog és szent ügy iránt viseltetni, okadatosnak ítéljük.

A burok küzdelme iránti rokonszenvünkkel mi, saját Nemzetünk hason küzdelmének emléket és folytonos jogosultságát tiszteljük meg. Nyerjék, tartsák meg ők azt amiért harcolnak: szabadságukat, függetlenségüket! Ez ügy győzelme, bárhol történjék, reményt nyújt nekünk, hogy mi is megnyerjük azt, ha mint ők, méltók leszünk rá és nem adjuk fel önmagunk sokról-fokra, hanem szívósan ragaszkodunk a joghoz, melylyel birtokához birunk és meghozzuk érte a legnagyobb áldozatot is, a melyet ilyen nagy és szent jog megkövetel.

Ne mondja azt se — senki, hogy hálátlanok vagyunk az angol Nemzet iránt, amely 1849-diki önvédelmi harcunk elbukása után menekülteink — K o s s u t h-unk befogadásában kimutatta irántunk rokonszenvét. Nem . . . nem! . . . sohase feledjük el! De az Angol Nemzet egyes tagjainak, vagy talán nagy többségének nemes vendégszeretete, nem igazítja meg k o r m á n y á n a k azt a bűnét, melyet elkövetett ellenünk és a szabadság általános emberi joga ellen azzal, hogy megengedte a m u s z k a i n v á z i ó t szabadságunk eltiprására s meg sem kísérelte fegyvereink győzelme kedvező idejében a közbelépést a végett, hogy a dinasztia a Nemzettel kibékítve, az

1848-iki törvények alapján szervezkedett független Magyar-monarkhia fennállásához és állandóságára módot nyújtson — az Ausztriával való perszonál Unióban, amire az 1849-ki Ápr. 14-ike előtt a Magyar nemzetet s talán a Dinasztíát sem lett volna nehéz, angol nyomatókos közvetítéssel, reá birni.

Mindezeket mérlegelve mondjon ítéletet a »Magyar Hírlap«: me la n k h o l i a-e az bennünk, amikor a semleges államban, kétségtelenül hadi célra és a burok ellen szállítandó lovak vásárlásáról adott hírünkhöz ama megjegyzést fűztük: »nem nagyobb-e a vásárlással az erkölcsi veszteség mint az anyagi siker?« Mi azt mondjuk, hogy igenis, akkor fogna el minket buskomorság — melankholia — ha azt látnók, hogy szegény hazánk 5000 db. ló vásárlásában álló anyagi — gazdasági — sikert, nagyobbban tartana, mintsem erkölcsi veszteségét látna abban, ha a mi hazánkból is szállítanak a szabadság leverésére — ágyuhoz, vagy lovasság alá való lovakat, amikor az angolok még a közlelmi szereket is, amik az angol foglyok táplálására isszolgáltatnának — hadiszereknek tekintik s azon hajókat, amelyek ilyeneket szállítanak Transzválba, elkobozza . . .

Igen . . . Igen! . . . Buskomorság fogna el, ha látnók, hogy a magyarokból kihalt a szabadság és Függetlenségben álló népjog iránti érzék; vagy ha csak ebbeli rokonszenvét sem merné már kifejezni, mivel ez bizonyos helyen nem tetszenék, ahol a hatalom mindegyikfelett való.

Ah a hatalmak! . . . Előttök ha még az örökbéke szövege lennének is, gyűlöletes a népjog, s ha közülök valamelyik harcot folytat ellene, behunyt szemmel nézik az emberietlen küzdelmet. Ma neked, holnap nekem . . . gondolják. Vagy ha közbelépnek, a belőle kihuzható önző haszonért teszik azt.

A férj.

A »Debreczen« tárczája.

Szalóky, aki irnok volt a szolgabírósnál, egy vasárnap délen arra ment haza a hivatalból, hogy az udvart hatalmas patália veri föl. A felesége, akit Szalóky földöntuli szépségnek tartott, valami cselédpl-tyka miatt harsogó polémiát folytatott a szomszédos tollnokokkal, s Szalóky épp akkor lépett az udvarba, mikor a tollnok ezt kiállította a feleségének:

— Ha nem halgat, rögtön odavágom a ténsasszonyhoz ezt a czirokseprüt.

Szalóky erre élénken közbelépett s többek között »szajás kigyó«-nak minősítette a rendőri tollnokot. A dühös asszony erre lát-hatólag elsápadt, csöndesen leboesátotta a czirokseprüt, s míg az irnokné diadalmasan visszavonult, ő gúnyosan közelebb hajolt a harcziás, berzenkedő Szalókyhoz.

— Jobb lenne, — mondta — ha maga is arra ügyelne inkább, hogy a felesége ne szarvazza föl lepton-nyomon.

— Kité? — hörgött Szalóky — megrendülve.

— Magat, ti-ztelt ur, magat. Mindenki tudja, csak épp maga dugja a fejét a homokba struczmodjára.

— Asszony, kiről beszél? — ordított Szalóky, miközben a tollnokét vésérvél megragadta.

A kik a népszabadság és a nemzetek függetlenségének harczoisaival együtt éreznek, nyilatkoztassák ki bátran és minél számosabban. Hadd lássák a birodalmukat igazságtalanul terjesztő hatalmak, hogy száz meg száz milliók kiáltanak vétőt bitorságuk ellen, akik, ha kezét fognak — elseprik a földszinéről zsarolóikat és zarnokaikat, még ha a civilizáció terjesztésének hamis czéje alá rejtenék is gonosz üzeneteket.

—a—r.

A Fehér-Kereszt-Egylet debreczeni fiókja.

Az vette kezébe Debreczen város nemes intenzióitól vezérelt tanácsa a Fehér-Kereszt-Egylet Debreczenben létesítendő fiókjának, illetve ez egylet által városunkban felállítandó lelencháznak ügyét, máris rohamlépésekben közeledik az a megvalósulás fele.

Ismeretes a Fehér-Kereszt-Egylet meleghangú átirata, melyben a város törekvését örvedetes tudomásul veszi, ama reményének adván kifejezést, hogy ha már fölvetette ez eszmét, annak megvalósítása érdekében az áldozatoktól sem riad vissza.

A város, illetve annak jog- és pénzügyi bizottsága a legszebb választ adta az Egylet átiratára, mert a tanácsnak s ennek révén a közgyűlésnek javasolja, hogy a Debreczenben felállítandó lelencház érdekében adták meg mindazt, a mit a Fehér-Kereszt-Egylet kér: 1500 frtot a berendezés költségeinek fedezésére és az ideiglenes elhelyezkedésére egy 6 szobás helyiséget.

Hisszük, hogy a tanács és a közgyűlés nem fog akadályokat gördíteni a megvalósulás elé s ha ezek mellett megakad, a mi mulhatatlanul megkivánatják, a Fehér-Kereszt-Egylet debreczeni fiókja, ugy a nemes mozgalom a befejezettség stádiumába jutott.

Nem lesz tehát érdektelen, ha olvasóinknak, a Fehér Kereszt országos lelencház egyesületének tizenkilencedik évi jelentéséből tájékoztatóul, az Egylet szervezetének, működésének megismerhetése céljából pár adatot közlünk.

Az egylet védnököje: Stefánia özvegy trónörökösné 6 cs. és kir. Fensége. Védnökhelyettesek: Coburg Lujza kir. hercegné, báró Atzél Beléné, gróf Bathányi Lajosné, gróf Csáky Albiné, gróf Csekonic Endréné, báró Dániel Ernőné, gróf Desewffy Aurélné. özvegy

— Az asszony kiszabadította magát az őrzőgő irnok kezei közül, aztán a fojtogatástól sapadtan folytatta:

— Amig maga ott körmöl a hivatalban, addig Gály itt settekedik a menyecske körül.

Az egész ház tudja, a cseledek is — csak maga nem. Jöjjön egyszer haza délután három óra fele, akkor majd nem szorul arra hogy tölem halljon részleteket.

Szalóky nagyot lélezte, aztán szó nélkül beurrant a lakásába. Az ebédnél egyre csak a feleségét nézte: a karcsu, rózsaszínű asszonykát, akit két évvel ezelőtt hozott el egy őszi napon Csaprendekről. Az asztalos lányára szerencse volt a szolgabírósnál irnokkai kötött házasság; Szalóky pedig folytonosan ugy érezte, hogy ő egy nem neki szánt boldog-ágot bitorol.

Miképp is lehetett, hogy a kívánatos ifju teremtes neki szentelje a szépségét és az életét? Ket éven át mindig csak azt leste, hogy egy reggel föl fog ébredni a mából; s a reggel ime könyörtelenül megérkezett. A szegény irnok, aki huszonöt év óta naponként tíz órát körmöl s aki talán születése óta a munkának és a kötelességnek elt, attól félt, hogy a legelső falat a torkán akad, de az ebéd szerencsés-n veget ért anélkül, hogy valamely végzetes baj történt volna.

Szalóky ebéd után megcsókolta a feleségét, aztán szivarra gyujtott és kisért a devegőre. Czelatlanul köszönt ide-oda a városban,

Fancsal Joób Adolfné. báró Gerliczy Ferencné, Hieronymi Karolyné, gróf Karácsonyi Jenőné, özvegy gróf Károlyi Alajosné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Laszberg Dezsőné, gróf. Nemei, Janosné, örgróf Pallavicini Edéné, Semsey Lászlóné grófné, gróf Szapary Gézané, gróf Sztaray Vilmosné. Thuróczy Vilmosné, Vojnich Lukácsné, gróf W e n c k h e i m Frigyesné, gróf Z s e l é n s z k y R ó b e r t n é. Tisztelebeli tagok: Tisza Kálmán, gróf Zichy Géza, gróf Szapary Gyula, dr. Wekerle Sándor Hieronymi Károly, báró Dániel Ernő, Perczel Dezső, dr. Jókai Mór, Széll Ignác. Elnökök: özv. gróf Károlyi Alajosné, gróf Teleki Géza.

Az évi jelentés Teleki Géza gróf elnöki megnyitóját, Tabódy József másodelnök beszédét Banóczy József titkárnak, dr. Szalárdi Mór igazgató főorvosnak jelentéseit, a vagyonmérleget, az alapító, pártoló és rendes tagok kimerítő névsorát, az egy év alatt befolyt adományok kimutatását s a vidéki fiókegyesületek tájékoztató táblázatát foglalja magában.

Szépen jellemzik az egyesület célját Tabódy József másodelnök szavai:

»A szegény szülőknek és gyermekeik 0-14 évig vallás- és nemzetkülönbség nélkül ingyen eltartása, gondozása, orvoslása és gyakorlati életre való, erkölcsös felnevelése által a nagy gyermekhalandóság és elzülés ellen küzdünk.

A szeretet és béke beállott korszaka meghozza a Fehér kereszt jelvénye alatt már több mint tíz éve a nagy gyermekhalandóság ellen küzdött eszmének diadalát is, törvényt jogot igazságot szolgáltatván az ártatlan gyermekek százezreinek is, időt nyervén ezekre is gondolni: belátta a nyugodtabb és hazafias gyakorlati gondolkodás, hogy nem csupán nyelvében és jogaiban, de lélekszámanak nagyságában is él a nemzet, melynek a hány gyermekét pusztulni hagyjuk, ugyan annyit fosztunk meg azok élvizetéről is; míg a megmentésükben megnyert nemzeti anyag és ennek jóléte a nemzeti függetlenségnek is egyik előfeltételét képezi.

Az utolsó 5 évben a lelencházakba való felvételek száma a következő volt:

1894-ben felvettünk	345	gyermeket
1895-ben	648	»
1896-ban	745	»
1897-ben	702	»
1898-ban	1488	»

Az alapító tagok száma 37, a pártoló tagoké 329, a rendes tagok száma a fővárosban 1117, a vidéken 208.

Fiók egyesület 29 van, melyek a buda-

kétszer megkerülte az érseki parkot, majd benézett a kávéházba, hogy újságot olvasson. A betük azonban szét folytak a szeme előtt. Mit tegyek? gondolta a nyomorult irnok fuladozva Mert ő valóban nem tartozott ama hősök közé, a kik a hűtelen asszonyt megfojtják, vagy elkergetik. És mit is ért volna azzal, ha csak ugyan elkergeti? Ő maga is meglehetősen szegény lehetne volna a revolvért; hiszen egy napig se tudott volna élni a szépséges felesége nélkül. Mit tegyek? gondolta bánatosan, miközben a kávéjat kifizette a főpinczérnek. Egy darabig még ott köszönt a piaci lámpa körül, aztán egyszerre csak odavetődött a megyeház elé. A poránál álló hajdu bizalmasan köszönt neki — és Szalókyknak ekkor különös ötlete támadt.

— Itthon van — a tekintetes főszolgabíró ur? — kérdezte a pöfékelő — Tóth János.

— Azt vélem, hogy csak most végeztek az ebéddel, — mondta a zsinóros Tóth János.

Gály, a főszolgabíró a megyeház második emeletén lakott. A dúsgazdag ur csak passzióból szolgált a vármegyét, a székház istállóiban hat lóya, a kocsiszínben három fogata állott, támashegyi birtoka pedig igazi mintagazdaság volt.

Gály már a parlamentbe is bejuthatott volna, de ő vidéki kiskirályságot nem igen volt hajlandó elcserélni a nagyvárosi tucatz-pozícióval. Szalóky, míg a szönyeges márvány-

pesti II-ik kerületet kivéve mind a vidéki nagyobb városokban alakították.

Ha Debreczenben megalakul a főkegyesület s felállítják a leleczházat, Debreczen város hatósága és társadalma igaz lelki gyönyörrel tekinthet majd fáradozásának és áldozatkészségének eredményére, mert szebb a munkás hazafiasságot magában foglaló humánusabb intézményt a leleczháznál elképzelünk nem lehet.

Debreczen, január 22.

A képviselőház közigazgatási bizottsága Horváth Nándor elnöke alatt tartott utóbbi ülésében tárgyalás alá vette az országgyűlés képviselőválasztói jog gyakorlásának némely közseget, pusztát és telepét érintő rendezéséről szóló törvényjavaslatot s ezt Belitska Béni előadó ismertetése alapján, Buzáth Ferencz, Aidinger János, Purgly Sándor és más bizottsági tagok hozzászólása és Szell Kálmán miniszterelnöknek felvilágosító nyilatkozatai után, csekély módosítással elfogadta. A javaslatnak a házban való képviselésével Belitska Béni előadót bízták meg. Ezzel az ülést véget ért.

A csendőrség szaporítása. A belügyminiszter, az ideai költségvetés tárgyalása után azonnal intézkedni fog a költségvetés irányzatban tervezett új csendőrségi őrsök és tisztviselők felállítására iránt. Ez alkalommal 14 új csendőrségi őrs és két új szakaszcsoport felállítását tervezetik.

Egy el nem hangzott közbekiáltás. A »Hazánk« lapnak mintha jobb füle volna, mint a képviselőház tanácskozásait szinte figyelemmel kísérő többi budapesti lapnak, a mik hozzá képpen mind csak olyan »kabakulakok.« Pulszky Ágost és Münnich Aurél orsz. képviselők a közelebbi levelet intézték Fejérváry báró honvédelmi miniszterhez:

Nagyméltóságú Fejérváry Geza báró
m. kir. honv. min. urnak.

Kegyelmes urunk!
Mélyen tisztelt barátunk!

A »Hazánk« című napilap 1900. január 20-iki számában az »Országgyűlés« rovatban Justh Gyulának egy allatagos közbekiáltása van kinyomatva, a mely következőképen hangzik: »Ezt magyar miniszter mondja! Disznóság!«

Megbizásod folytán ma reggel

lépcsőn fölfelé haladt, egy-kétszer verejtékes homlokkal fogózott meg a bársonyos karfában mert úgy rémlett neki, hogy azonnal összeesik.

— Itthon van a tekintetes főszolgabíró ur? — kérdezte az előszobában — a hajdútól.

György huszár bejelentette az irnokot s Szalóky pár perc múlva a főszolgabíró ur barátságos ebédlőjének ajtajában kuporgott. Gály, aki kávé mellett ült és igen vastag szivart szit, nyájasan — intett neki az asztal mellől.

— Szervusz, Szalóky apám, lépjen közelebb! Mi szél hozta most ide, mikor minden jóra való férfiú kéglit játszik a polgári olvasókörben?

Egy üres pohárba bort öntött a vendége számára, Szalóky pedig zavartan motyogott:

— A Dénes-ügy miatt bátorokodtam... a csengőd-pusztai verekedés ügyében. Az aktákat ma délben haza vittem, de a csendőrök jelentése ott maradt a kanczellariában. Mivel pedig — a tárgyalás holnap reggelre van kitűzve...

A főszolgabíró hangozva elnevette magát. — Teringettél, hát e miatt zavarta meg a vasárnapját? Szalóky apám, maga javíthatatlan öreg bolond.

Az irnok szeméit most egyszerre elfutottak a könyvek, keze, a melyben a horos poharat tartotta, hirtelen remegni kezdett, aztán földökölve borult az asztalra.

— Tekintetes főszolgabíró ur, hazudtam,

fölkerestük Justh Gyula képviselő urat s föl-kértük, nyilatkoztassa ki, hogy használta-e a »Disznóság!« kifejezést, a melyről különben meg lett állapítva, hogy sem a gyorsírói jegyzetekben, sem a »Hazánk«-on kívül más napilap jelentésében elő nem fordul.

Justh képviselő ur erre kinyilatkoztatta, hogy e kifejezést nem használta.

Midőn ezt tudomásodra hozzuk, maradunk kiváló tisztelettel

Budapest, 1900, január 20-án.

igaz hived
Pulszky Ágost s. k.
Münnich Aurél s. k.

Vagyis a Hazánk azt is meghallja, a mit nem mondtak?...

Főrendi házi ülés. A képviselőházban ma harmadszori olvasásban is átmenő újonc megajánlásról s a véderőtörvény meghoztatásáról szóló törvényjavaslatot a főrendiház ma — hétfőn — d. e. 11 orakor tartott ülésében tárgyalta.

A költségvetés módosítása. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház pénteki ülésén betérjlesztette jelentését az ez ideai költségvetés némely tételeinek módosításáról, a mit a kvóták és a tisztviselők fizetéseinek főlemelése tetszőkésége s e. A költségvetésnek ez a módosítása nyolcz millió koronánál többel növeli az ideai kiadásainkat. A pénzügyminiszter utal arra, hogy a mikor októberben a költségvetést a Ház elé terjesztette, már jelezte, hogy az előirányzat teljesnek nem tekinthető. Teljesse a most benyújtott módosítással kívánja tenni, a mikor költségvetésünkbe bealítja a nagyobb kvótával emelkedett hozzájárulásunkat a közös költségekhez és a közös hadsereg tisztviselésével kapcsolatosan emeli a honvédség, a csendőrség tisztjeinek, valamint az állami lövésztűz inézeteknél alkalmazott tisztek és katonai tisztviselők fizetését. Tárcaák szerint a többlet így alakul:

a közösgyi kiadásoknál	6,045.788	koronával
a honvédelmi tárcaánál	1,988.712	»
a belügyi tárcaánál	110.168	»
a földművelési tárcaánál	59,584	»

vagyis összesen 8,204,252 Koronával.

E többlet fedezésére szolgál első sorban az az 1,831,583 korona fölösleg, melyet az ez ideai költségvetés benyújtása alkalmával már kimutatott; minthogy azonban az ez ideai költségvetési előirányzatnak a képviselőház pénzügyi bizottságában való tárgyalása alkalmával a kereskedelmi tárca Ipari és kereskedelmi

célok czimének harmadik rovata alatt fölvevett hitelnek 50,000 koronával való emelése hozatott javaslatba, az emittett fölöslegről 1,781,583 korona áll még rendelkezésre. Ez összeg levonása után maradó 6,422,668 korona többlet fedezhetése végett a pénzügyminiszter azt javasolja, hogy ez ideai költségvetésnek Egyenes adók és földtehermentesítési pótlékok, Fogyasztási- és italdók, végül Jogilletékek és díjak czimeinek némely bevételi rovatai alatt beállított összegek az eredeti javaslatból eltérőleg állapításának meg. A bevételi előirányzatnak javasolt emelése egyrészt az előző évekre vonatkozó zárószámadási eredmények, másrészt a fogyasztásiadó törvényhozas terén legutóbb tett törvényes intézkedések várható pénzügyi eredménye által a pénzügyminiszter szerint meg van okolva. A pénzügyminiszter a bevételek emelkedését tételenként ekképen irányozza elő:

	korona helyett	koronával
a kereseti adó	42,140.000	44,000.000
a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója	7,300.000	7,455.000
a tőkekamat és járadék adó	8,528.000	9,000.000
a vasuti és gőhajós szállítás használati utáni adó	14,337.000	14,900.000
az általános jövedelmi pótlékok	31,800.000	32,800.000
a szeszadó	58,600.000	59,000.000
a szeszadó pótlék	24,000.000	24,400.000
az italmérségi illetékek	2,000.000	2,400.000
a jogilletékek	38,800.000	39,260.000
a díjak	1,393.000	2,153.500

A pénzügyminiszternek ez a jelentését a költségvetéssel együtt fogja tárgyalnia Ház.

A háború.

A Tugelán átszállott angol hadseregnek mielőtt a legközelebbi célját, Ladysmith felszabadítását elérné, ketségen kívül meg kell ütköznie a bur hadsereggel, amely oly könnyen átbosztotta a folyamon; mert nem lehet felténi hogy ezt a burok ok nélkül tették volna, sőt hogy Ladysmithet, amely körül aanyi időt, ha tiszt és életet is elpazaroltak, csak egy könnyedén ott hagynak az angoloknak. A Tugela

nem ez a bajom. De most hallottam, hogy a feleségem megcsal s hogy a tekintetes főszolgabíró ur hozzánk jár, amíg én a hivatalban körmök. Azért jöttem át, azért jöttem... azért jöttem...

A Gály arczaróeltűnt a jókedvű mosolygás, a főszolgabíró fölegyenesedett a székeben s ridegen, szaraz hangon kérdezte:

— Tehát miért jött?

A Szalóky abrazatán keserves könyek folytak végig, reszkető karjával a Gály fehér keze után nyult, — aztán gyáva sirással dadogta:

— Mit akar tőlünk, mit akar, mit akarhat? A tekintetes főszolgabíró urnak mindene megvan, a mivel az életét megédesítheti: fiatal, gazdag, szép előkelő uri ember. Minden asszony szerelmesen a karjaiba hull, míg én? Én csak szegény nyomorult kutya vagyok, az egész világon semmi örömem rajta kívül. Miért irigylt hát tőlem ezt az egyet, minnek bánt mit akar, miért kerget a halálba? A tekintetes főszolgabíró urnak csak annyi ez, mintha egy szivarra gyujtana, engem hitvány ördögöt pedig a poklokra kerget. A főszolgabíró urnak egy pillanatnyi szórakozás, nekem, nyomorultnak, az élet és halál kérdése.

Szalóky görcsösen vonaglott, a főszolgabíró pedig elgongolkodva tovább füstölt. Aztán egyszerre csöndesen megszólalt:

— Szalóky apám, biz' Isten, igaza van. Ostobaság volt, hogy ilyesmi az eszembe jutott, ambár szavamra mondom, hogy semmibe történt közöttünk.

De mindegy, akárhogy volt, most már örökre vége mindezenek. Mondjon, hát valami okosat, hogy mit tegyünk?...

Az irnok hálásan emelte fel zilalt fejét, aztán bátoranul rebete:

— Talán irni kegyeskednék neki, hogy mindezenek véget vet... Egy kurta, de határozott levelecskét, mely minden felremagyzást kizarna...

A főszolgabíró beleegyezőleg intett. — Helyes, azonnal megírom. És rögtön, még ma délután postára adom...

Gály megírta, a levelet, az irnok pedig félénken közelebb sompolygott hozzá.

— Ha megengedi, magam adom át, a saját kezemmel. Így gyorsabb és biztosabb lesz.

— Maga? Nem gondolja Szalóky apám, hogy ez különös és szokatlan lesz? Egyebként én azt sem banom, ha maga jönak látja...

Az irnok szemében a hala könyei jelentek meg, aztán gyorsan lesietett a megyeház lépcsőin... Öt perc múlva már otthon volt a saját lakásán, s lihegve, titkos diadallal csökölt meg a felesége piros ajkát.

— Itt egy levél, — mondta sunyi abrazattal, — egy levél, neked küldték, olvasd el.

És míg az asszony feltépte a borítékot, ő szemérmesen, gyöngéd tapintattal sietett el kéglizni a polgári körbe...

Szomaházy István.

és Ladysmith között tehát ütköznek kel tőrtónni amit vártak és pedig úgy hogy annak döntő érdekét tulajdonítanak. E napok óta hirdették nagy esata azonban még nem ment végbe, legalább a Spearmanas-farban tegnap este föladott táviratok még nem szólnak róla. A helyzet így még mindig változatlan. Warren seregét tizenöt ezer emberre becsülik. De már most általánosán elismerik, hogy a burok egészen el voltak készülve arra, hogy az angolokat a Potgieters driften túl fogadják. Az angolok társaságában a sanczok mögött tizezer hur van. Az angol tábor tisztjei ellenük vitakoznak arról, vajjon az ellenállás teljes hiányban, a melylyel a burok az angolokat a folyón áteresztették, nem kell-e cselet keresni, de azért az angol táborban szerdán mégis sokan fogadtak kettőre egy élen, hogy az angolok péntek estig főszebadiják Ladysmythet. Persze ezt s fogadást már elvesztették; még többet is ha ugyan hitelt adhatunk a Brüsselen at jan. 20-ikán kelt táviratnak:

Le y d s Transzval képviselője közölte interviewerekkel hogy »biztos tudomás» szerint a burok döntő győzelmet arattak Buler serege felett. Az angol hadügy kormány már megkapta a jelentést a nagy vereségről, de elikolja. J o u b e r t e l j e s e n m e g s e m m i s i t e t t e B u l l e r h a d s e r e g é t. Le y d s a z t i s m o n d o t t a h o g y a z a n g o l o k f e l k o n c z o l t a k a s e b e s ü l t b a r k a t o n á k a t.

Erre is azt mondjuk azonban hogy az eredmény, biztos megtudása miatt, még várunk kell.

KÜLFÖLD.

Az új osztrák kormány Az új osztrák miniszterek letették az esküt. A csakugyan miniszterelnök Körber eskütételénél G o l u c h o w s k i gróf külügyminiszter és A b e n s p e r g - T r a u n gróf, a többi minisztereken pedig K ö r b e r miniszterelnök és A b e n s p e r g - T r a u n gróf főkamara működött közre. Ez eskütétel után az összes minisztereket kihallgatáson fogadta.

Az új osztrák kormány kinevezése alkalmából nem érdektelen az a kimutatás, hogy a nyelvrendeletek kibocsátása és visszavonása eddig nagy kabinetet és hány elszázkot követelt áldozatul:

A B a n d e n i - k a b i n e t e t 1897. márczius 28-tól jun. 2-ig.

A B a d e n i - k a b i n e t e t 1897. szeptember 23-tól november 28-ig.

A G a u t s c h - k a b i n e t e t 1897. december 29-ig.

A T h u n - k a b i n e t e t 1898. márczius 21-től jul. 24-ig.

A T h u n - k a b i n e t e t 1898. szeptember 26-tól 1899. okf. 8-ig.

A C l a r y - k a b i n e t e t 1899. december 21-ig.

A W i t t e k - k a b i n e t e t 1900. január 19-ig.

A K ö r b e r k a b i n e t e t ?

A kormány már a legközelebbi napokban fel fogja hívni az érdekelt pártokat, hogy bizalmi férfiakat küldjenek egy Bécsben tartandó konferenciára, a melyen a kormány, a tanácskozásban magát is aktív részt véve, több konkrét javaslatot fog előterjeszteni az ellenetek kiegyenlítésére. Az azután egybehírvandó reikhsrath elő föladatainak egyise szlesz, hogy a maga hatáskörében e tárgyalások eredményei alapján határozatot hozzon a szóban fogzó kérdésekről.

A lefoglalt hajók.

A német birodalmi gyűlésben M ü l l e r interpellációt adott be az angolok által lefoglalt német hajók ügyében. A B ü l o w gr. külügyminiszter válaszáat roppant érdeklődéssel várták, a mit a január 19-iki ülésben meg is adott. Múltán emelte ki az indítvány, ugymond azt a kedvetlenséget, a melyet német gőzhajóknak angol gőzhajók által való lefoglalása egész Nemetszországban keltett és tekintve a német közvélemény jogos felháborodását, szívesen válaszol az interpellációra.

A külügyminiszter ezután a tengeri jog hézagosságát fejtegette s általános tételeket állított fel, a melyeket a népjogi szerződések és szokások megsértése nélkül nem volna szabad figyelmen kívül hagyni.

A birodalmi ües tetszőssel fogadta Bülow beszédét tartalmában és megokolásában.

Az angol lapok azonban nem összhangozéssel fogadják a német birodalmi külügyminiszter nyilatkozatát. Nevezetesen a mig a Daily Nwes azt mondja

»Nem állhatjuk meg, hogy örömmünk ne fejezzük ki a felett, hogy a két nagy germán állam barátságos megegyezésre jutott. Sok nyugtalanságnak és surlódásnak lehetet elejét venni, ha ilyen megállapodások mindenkor mindjárt a viszaly elején jöhetnek létre.

A Standard pedig ezt írja: Tengerészeti tisztjeinknek tovább is át kell motozniok bármely nemzet gyanus hajóit az afrikai vizeken és ebben tovább is óvatos figyelemmel kell eljárniok, a mely Bülow gróf téves nézete szerint eddig hiányzott.

A Times pedig a Bülow beszédet olyanak tartja, mely aligha kelthet Angliában más ereszt, mint a csodalkozás és sajnalkozás vegyes érzését. Elvárhattuk volna, hogy Anglia komolyan óhajtja a két ország között való barátságos viszony fenntartását, hogy a másik oldalon kevésbé korlátolt méltánylásra találjanak, mint a minöben azókat Bülow gróf részesítette, ha ugyan méltánylásnak lehet nevezni azt a fényegető bangot, a melyeu beszédét befejezte. Szinte azt hihetnők, hogy Bülow a belső politika céljai állásputjából kívánatosnak találta, hogy beszédét élesebb hangon mondja el, mint a minöi általában komoly államferfiak nemzetközi kérdések méltatásánál használnak, kötelelességnek tartjuk megjegyezni, hogy nem böles dolog tulságba vinni kényes nemzetközi kérdéseket még egy fiotta-javaslat elmozdítása érdekében sem. Németország továbbra is meg lehet róla győződve, hogy Anglia sohasem fog idegeskedni — hogy nyit és liberalis szellemben tárgyalja azókat a javaslatokat, amelyeknek a békés kere-kezelem jogainak háborus idősen való tiszteletet kell biztosítani.

Színház.

(Szombaton.)

A madarász. Szombaton este Zeller híres operettje került színpadra elég szép számú közönség előtt. A czimszerepet Rubos Árpád játszotta az ő kiváló művészetével Alakjait, kiket a színpadon személyesít, művészi talentumával mindig olyanak tünteti fel, kikről érezzük, hogy az más nem is lehet, amit nyujt az a valódi, mely a legszigorubb kritikát is az elismerés hangján nyilatkoztatja meg. Hangja azonban kifárad a madarász szerepében s bár szívesen halljuk itt is éneket, az ilyen szerepváltásnál szinte sajnáljuk a sokoldalú művészt kit e sokoldalú-ága agyonzaklatásoknak teszik a repertoár összeállításában.

Ügyesen já szolt es enektudásában is erősödést mutatott be S a r o z s i Paula Postás Milka szerepében. A közönség kedvesen fogadta és sokat tapsolt neki.

K á l l a y Lujza bajos fejedelmő volt, kinek gyönyörű csengésű alt hangja most is zajos tapsokra ragadta a közönséget. K a r a c s Imre játszotta Szaniszló szerepét, S z i k l a y pedig mint Fürst báró, pompás alakításban kacaglattá meg sokszor a közönséget.

V a s á r n a p k e t e l ő a d á s.

(Délután.)

A Gyimesi vadvirág. Géczy poetikuss nepszínműve került tegnap délután zsufolt ház előtt színpadra. Az előadás jó volt, a szereplők mindenképen bőven kijutott a tapsból, az elismerésből.

(Este.)

Debreczen a holdban. Than Gyulanak látványosságban bővelkedő darabját zsufolt ház előtt adták. A közönség jól mulatott a debreczeni társadalom színpadra vitt alakjain s a

milyen önérzetesen hallott a debrecz-niek kiválóbb sajátosságait dicsérő szavakat ép olyan jóízűen e l m u l a t o t t a hibák kifigurázásán. Vége hossza nem volt a zajos tapsviharoknak és kihívásoknak. P ü s p ö k y a ezivis, S z a c s v a y a tanácsnok, S z i k l a y a hírlapíró s P e r é n y i Margit Annyal Hedvig szerepében arattak zajos sikert.

Színházi műsor.

Hetfőn, jan. 22. bérlet «B.» Bernardo Montilla. Színmű.

Kedden, jan. 23. bérlet «C.» A kis lord. Vigjáték.

Szerdán, jan. 24. bérletszünetben, fényes kiállításal, új diszletekkel és jelmezekkel újdonsággal először: A görög rabszolga. Operett Csütörtökön, január 25. bérlet «A.» Ugyanez.

Penteken, január 26-an bérlet «B.» Ugyanez.

Szombaton, január 27-én bérlet «C.» Ugyanez.

Meglepő hírek.

— Legujabb kir. —

Nem ritkák mostanában az oly világba kidobott hírek, amelyek szenzációra szánvák s valóban csinálnak is; de aztán napirendre ternak felette magok az k a lapok is, amelyek velök felültették az olvasókat. Ha egy-egy minisztert lemondattak, mint legközelebb is Fehérváry G. honv. minisztert, amelyet rögtön követelt a megczafolás, nem vet nagy hullámokat.

Egészen más az a hír, mely most dobott ki, a trónöröklés eddigi rendjének változásáról mert ez a kövekezés rende szerinti varományost is közvelen érinti; de egyszerűs mind a kettős monarchiára is nagy érdekű.

A hír így szól:

„Ezelőtt pár héttel a Burgban ugynvezett családi ebéd volt, a melyen egy pár főméltóságon kívül csakis az uralkodóház tagjai voltak jelen. Ezen az ebéden — azt beszélük — ő f e l s é g e f e l k ö s z ö n t ö t t e O t t ó k i r á l y i h e r c z e g n e k l e g i d ő s e b b f i a t, K á r o l y F e r e n c z J ó z s e f k i r. h e r c z e g e t, m i n t k o r o n á j a n a k l e e n d ő ö r ö k ö s é t. — Ez a felköszöntő nagy szenzációt keltett a családi körökben, melyeknek csakhamar tudomására jutott ez az epizód. Mondanunk is aig szükséges, hogy mindenféle kommentárral kísérték, egyebek közt azzal is, hogy a trónhoz legközelebb álló két királyi herceg — Ferencz Ferdinánd és Ottó le fog mondani örökös jogáról a fiatal Karoly Ferencz József javára. Ottó királyi herceg legidősebb fia 1887. augusztus 17-én Persnbergben született, ez idő szerint tehát még csak tizenharmadik évében van.

H I R E K.

* **Az új indóház.** Az új indóház régóta vajudó kérdése a megvalósuláshoz közeleg. Mar a tervezet is elkészült. Az új indóház a rézinek a helyén épül Egész hossza majdnem kézzaz méter (tehát körülbelől kétszerte hosszabb mint a Simonyi-utcai városi bérház északi homlozata, mely 102 méter.) Ezt hatalmas tornyok egy és kétemeletes pavilonok tagrlak és teszik változatossá az elibünk tárluló perspektívát. Mint egy porta-triuchalis, ugy emekedik ennek a rengeteg épületömegnek középső visalóján, egy 23 méteres kupola s két 25-25 méter magas torony között az a nagy felkőrires nyílás mely a jégváltásra szolgáló előcsarnokot világítja meg. Eből a tornyos kupolas középső résztől jobbra és balra nyulnak az épület egy emeletes tornyai, a melyeket mindkét felől két emeletes pavilonok keresztelnek.

Az épület stíusa reneszansz nyers téglafalazattal; ellenben a várótermek és éttermek architekturai diszitésnél a barokk modor érvényes ül.

A helyiségek elrendezésénél, már t. i. a mennyire a debreczeni pávudvar elhelyezésének viszonyai megengedék az az alap gondolat jutott ki mire, hogy a felszálló közörség minél jobban elkülöníttessék az érkezők tömegétől.

A többi sarkalatos feladat magas várótermek előállításából, a közönség minél nagyobb kényelmének az összes szükséges helyiségekhez ezek praktikus elrendezésével való biztosításából állott.

Előszobával ellátott kisebb külön várószobát találunk legelől. Fejedelmi utazóknak és egyéb nagy uraknak való.

Mellette van a 100 □ méteres I. osztályú és a 14.40 méter hosszú 11.50 méter széles II. osztályú váróterem. Mindkettőnek emeletnyi magasságban 10.24 méternyire van a mennyezete. Ebből a magasságból nem sokat engednek az ezután következő I. és II. osztályú éttermek. A III. oszt. váró és étterem jó nagy helyiség. Kétszázhuszonkilenc négy-szög méter a területe. Mellette van az érkező utasok csarnoka, zobja, malharaktár, malhadar, állomásfőnök és helyettese, szertárkezelők, forgalmi iroda, táviró, vonatki-érők, transziteur és kocsifelhő, levélkezelő szobái.

Az emeleti részekben az állomásfőnök és helyettese, a pénztárkezelők, pinczerek, portások s b. lakásai és egy oktató szoba lesznek.

Azt a tervet, hogy a közönség alagútakon közlekedjék a vonatokkal, elejtették. Győben megpróbálták ezt a német rendszert, de nem vált be.

A fölvételi épület felépítését hihetőleg siettetni fogják s úgy is kell, meőt abban az ideiglenes épületben, a munka ideje alatt pótolni fogja, sem a személyzet, sem a nagy közönség nem kinlódhatik sokáig.

* **Adomány a népkonyha javára.** — K a s k o v i t s Ivánné urnó ma 10 frtot küldött szerkesztőségünkbe a népkonyha javára. A pénzt S. ücs Kalmán öngyűleti pénztárhoz juttatuk, ki amikor ez uton is nyugtazza annak átvételét, egyszersmind hála köszönetét nyilvánítja a gyámoltásra szorult szegény nép nevében a nemes szívű urnó kegyes adományért.

* **Tanácsülés.** Ma délelőt a városhaza nagytanácstermében gróf D é g e n f e l d József főispán elnöklété alatt telj-s tanácsülés volt. Az ülésen a héten megtartando városi közgyűlést készítették elő.

* **Gencsy Béla temetése.** Gencsy Béla szabolcsmezei nagybirtokos, a ki a maga kezével oltotta ki megunt életét, pénteken dé utau temették el a vidék őriási részvéte mellett. A kellemetlen időjárás ellenére is megjelentek Szabolcsvármegye előkelő családai a szeretett jóharat végtisztességtevésén. A bebalzsamozott holttestet záro drága ércokorsót, mely felelt a balkányi ev. reformatus lelkész mondott minden szívet megindító balotti imát és a nyiregyházai meg a helybeli dalárdák énekeltek gyászdalokat, körülbelől 150 kocsin kísérte temetőbe a közönség, a kastély fekéttével bevont ebédőjében felállított ravatalt pedig hatvan koszoru borította. A boldogtalan Gencsy Béla kedden délu an lötte agyon magát a kastély egyik szobájában. Tükör elé állt és úgy röptett golyót az agyába s mioe az inas befutott a lövés zajára, a dugszadag ur már holtan feküdt a veres padlón. A gyászoló család által elrendelt boncolás is megerősítette azt a feltevést, hogy Gencsy Béla elme-zavar rohamában lett öngyilkossá. Már evék őt nagyfokú izgatottság gyötötte és ideghaja ellen hasztalan keresett híres gyógyintézetekben is orvoslást. Sokat panaszkodott az emberek hálátanságáról és barátai előtt gyakran adott kifejezést az önmeghasonl snak is, a mely előtte teljesen unotta tette az életét. A fényes temetést Gebauer Károly debreczeni intéze'e rendezte.

* **Az angol-clubb** tegnap este tartotta szokásos thea-estélyét, melyen dr. Legányi Gyula orvos Spenzertől a tarsadalmi egyensúlyról czímen tartott érdekes felolvasást. Utána Sebesi B. Vilmos tartott humoros szabad előadást amerikai élményeiből. végül Dr. Glük József ur szavalt hatásosan és igen szepen

Tennyson és Morre-tól néhány szép költeményt. A legközelebbi theaestély hangvereny-nyel lesz egybekötve, melyre a hölgyek kü ön hivatnak meg. Ez estélynek igen érdekes programja lesz.

* **Az eltűnt pénz.** Nem valami csodálatos eltűnésről van szó, hanem egyszerű lopásról. S u b a Sandorné a Dégenfeld-teren szokott libahust árulni. Tegnap és ma épen jó vasárja volt, mert valami 60 koronát árult ki s a pénzt a sátorban lévő kosaraba helyezte. Mikor aztán haza készülődve a pénzt megakart nézni, az nem volt sehol. Ell p t á k. Hogy ki volt a tettes, nem tudható. Valami szürke köpenybe burkolódzott csavargó ólakodott a sátra körül, erre irányul a gyanu. Csakhogy az a csavargó most már sehol sem latható. — A rendőrség megindította a nyomozást.

* **Tanfelügyelő és tanítónő.** A kultuszminiszter rendeletet adott ki a tanfelügyelő-knek a kerületekben működő tanítónőkkel való hazassága dolgában. A rendelet kimondja, hogy a tanítónő abban a kerületben, melyben férje a tanfelügyelő, nem tarthatja meg állását, vagy áthelyezteti magát, vagy leköszön.

* **Negyedfél krajczár.** Hivatalos rendeletben jött az üzenet a belügyminisztertől a győri városi tanácshoz, hogy a főnti összeget postaforzultával küldje meg. Egy Winkler Gyula nevű győri születésű altüzért ugyanis elttelték s ezen a téren három és fél krajczár költség merült fel. A miniszterium kifizetta a pénzt, de kénytelen behajtani a városban, mert tárczájában nincs rá fedezet. Ha a városnak se lenne reá födözete hajsa végre Winkleren. A városi tanácsot meglepte a leirat s többen élénken sajnálkoztak a szegény belügyminiszteren, akinek nincs aonyi pénze a tárczájában mint az utszéli koldusnak. Mások gyűjtést akartak indítani e belügyminiszteri tárcza fölszolgáltatására. Az autonómisták azonban keresztül vittek, hogy a város se fizessen, hanem kérje meg a belügyminisztert, hogy a honvédelmi min. útján járjon közbe a hadügyminiszternél Winkler végrehajtása ügyében. Előre latható, hogy a negyedfél krajczárra el fognak költeni két rizsma papírost és tíz frt levelportót, de a jussat senki sem engedi. — Ilyen nálunk a hivatalos eljárás. Érdekes különben a miniszteri leiratban az is, hogy még mindig krajczárról beszél, holott újév óta még a kormányra nézve is kötelező a fillér számítás.

* **A csendőrség szaporítása.** A belügyminiszter, mint érteülök, az ideai költségvetés letárgyalása után azonnal intézkedni fog a költségeloirányzatban tervezett új csendőrségi őrsök és tisztai alozttályok felállítására. Ez alkalommal 14 új csendőrségi és két szakaszparancsnokság felállítását tervezik.

* **Betörés.** Tegnap éjjel ismeretlen tettesek feltörték dr. Somogyi Zoltán sestakerüti nyaralóját, valamint még néhány szomszéd nyaralót. Fehérnemű s apróbb értéktárgyakat raboltak el. Nehány üveg jó asztali bort is találtak a k e d é l y e s tolvajok, a melyet szintén — elemeltek. A nehéz ajtó va-pánját s a lakatot, melylyel lezárva volt könnyűszerrel felszittettek le, valószínűleg vasrudakkal. Minden jel arra mutat, hogy fiatal suhancok követték el a tettet. A mit elnem vihettek, vagy előre lathatólag nem t u d t a k volna értékesíteni azt mind összetörtek zúzták, ugyszólva mániából pusztították el. Csodálatos, hogy az ily nagy zajjal járó működést senki se hallotta, a szomszédok is csak reggel tudták meg mikor a megtörtént dolg szemmel latható volt.

A czipész ipartársulat mulatsága. A debreczeni czipészársulat táncszal egybekötött zártkörű tarsasvacsorája, melyet február hó 11-en és nem 10-en, mint tevedésből egyik előző számunkban közöltük, a Bika disztermében tartják meg, nagyon látogatottnak ígérkezik. — A rendező bizottság élén, mint elnök, Széplaky József áll. Kiss József Ferencz pénztárnok, Kandra Mihály jegyző, Hoffer Ferencz ellenőr. Belépti-díj személyenként (Vacsorával együtt) 2 korona 40 fillér, (vacsora nélkül) táncjegy 1 korona 20 fillér. Jegyek előre válthatók: Weidner Gu-ztáv, Nemes Gábor, Cziczó Lajos, Weidner József, Weisz Jakab és Széplaky József urak czipész üzletében. Zenesz Kiss Béla és kitűnő zenekara.

Polgári-kör bálja. Debreczen tarsas köreinek egyik legszebb muttal bíró köre, melynek tagjai városunk elsőrendű polgárai, folyó hó 27-én szombaton este tartja meg a Bika szálloda disztermében szokásos téli mulatságát. E mulatságon városunk elite polgársága szokott társalkozót adni, a hol jó magyaros mulatságban önti ki mindenki a kedvet. A rendező bizottság a kedélyesnek műtarkozó mulatságra a meghívókat már szétküldötte, azonban tisztelettel felkéri mindazokat, a kik a meghívásra igényt tartanak, sziveskedjenek a Kör helyiségében (Tisza palota) jelentkezni és a meghívót atvenni.

Mulatságok.

A függetlenségi-kör bálja.

Debreczen, január 20.

Gyönyör tölti el az embernek szívét, lelkét, egész lényét, mikor egy ilyen igazi magyaros kedélytől sugárzó mulatságot végig néz.

Nem ismerik itt, mi a feszesség, aranyos jókedv sugárzik az egészségtől, életörömtől viruló arcokon s ha tanczra perdül a fiatal-ság, minth megannyi mo-olygó virágszal ringatóznék a zsufozásig megtelt gyönyörű teremben.

És míg a fiatalság gondtalanul mulat, az az öregebbje sem tölti az időt pusztán a nézéssel. Félre eső szobába huzódnak, hol a függetlenségi kör szeretett előkének Nagy Jánosnak híres kulacsa áll magtöltve az asztalon.

E kulacs köré gyűlnek a függetlenségi párt érdemes tagjai s a »főök kulacs« megkezdi vandorlását. — És h a l l a n i romlatlan, egyenes magyar szívtől sugallt szép felköszöntőket. A köszöntők nagy része Nagy János és Kertész János előkökre hangzott el. Mikor pedig felolvasták Thaly Kálmán orsz. képviselőnek üdvözlő sürgönyét, lelkes hangú köszöntők hangzottak el, melyek elttették a rajongó szeretettel körülvett távoli képviselőt, hogy sokáig szolgálhassa azokat a nemes eszméket és elveket, melyeknek mindnyájan szolgálatában állunk.

Thaly Kálmán üdvözlő sürgönyének szövege a következő;

Nagy János Debreczen függetlenségi kör.

Pozsony, 1900, jan. 28.

Együttlevő független polgárságnak kedves családjáikkal vig mulatást kívánok szives üdvözléssel. Második báljukon igyekezem személyesen megjelenni.

Thaly Kálmán.

A kör vezetősége még az éjszaka folyamán a következő távirattal válaszolt:

Thaly Kálmán Bpest, Országház.

Debreczeni függetlenségi polgárok mai örömmünnepe szívek lelkök igaz lelkesedésével üdvözlök szeretett képviselőjüket, a magyarság hű apostolát. Isten áldását kérik, még sokáig tartó munkálkodására, mely az alkuvást nem

ismerő magyar függetlenséget szolgálja. Visszont-látásig.

Nagy János körelnök.
Kocsár Gábor jegyző.

Szép mozzanata volt a mulatságnak a bálanya felvonulása. E tisztet B. Nagy Jánosné töltötte be, kit mikor megérkezett a Rakóczy-induló lelkes hangjával fogadtak.

A mulatság Kiss Bala kiválóa jó zene-kara mellett a reggeli órákig tartott.

A mulatságban résztvett asszonyok és leányok névsorat a következőkben sikerült feljegyezni:

Asszonyok.

Keresz Jánosné, Szathmari Andrásné, Duku Mihályné, Gere Istvánné, Gutti Marianné Keki Imréne, Barta Mihályne, Burai Istvánné, Pap Mihályne, T. Nagy Jánosné, Tóth Ferenczné, Nagy Sandorné, id. Kertész Jánosné, Harsányi Mihályne, Kertész Irené, Kéri Lajosné, Kertész Lászlóné, öz. Orosz Gáspárné, Barcsa Balintné, Kalman Istvánné, Czina Jánosné, Nagy Imréne, Gyöngyösi Sandorné, Veres Mihályne, Kegyes Mihályne, Jarai Ödönné, Szabó Ferenczné, Bakonyszegi Imréne, Kertész Istvánné, Kovács Jánosné, Ökriós Istvánné, Sipos Imrené, Nagy Jánosné, Nagy Józsefné, Busi Andrásné, Katona Józsefné, Harsányi Andrásné, Szolnoki Lajosné, Diószegi Istvánné, Bundi Imrené, Kovács Mihályne, Bagosi Péterné, Bence Mihályne, Varga Istvánné, Luczi Istvánné, Kiss Andrásné, Szücs Istvánné, Ilyés Jánosné, Vértési Istvánné, öz. Tóth Andrásné, Busi Mihályne, Nagy Józsefné, Burai Józsefné, Farago Jánosné, Nagy Sandorné, Barna Györgyné, Szathmari Józsefné, öz. Balog Jánosné, Barna Jánosné, Lakatos Jánosné, Kecskés Mihályne, Molnár Mihályne, öz. Balog Istvánné, Kecskés Jánosné, Bör Sandorné, Zöld Mihályne, Keki Józsefné, Imre Jánosné, Tóth Mihályne, Mikó Józsefné, Farago Tamásné, Jambor Imréne, Szekeres Istvánné, Sarga Imréne, Jeni Józsefné, Erdei Józsefné, Szabó Istvánné, Molnár Sandorné, Kis Gáborné, Gyöngyösi Istvánné, Kiss Jánosné, Szilágyi Imréne, Imre Mihályne, Mike Ferenczné, Turi Istvánné, Szendrői Ferenczné, Sipos Jánosné, öz. Balog Péterné, A. Kovács Józsefné, Banyai Péterné, Birinyi Lajosné, Deák Józsefné, Villas Ferenczné, Piros Józsefné, Bihari Istvánné, Gombos Gergelyné.

Leányok:

Kecskés Eszter, Diószegi Mariska, Czina Juliska, Bagosi Rózsa, Bagosi Eszti, Bozsó Juliska, Varga Mariska, Katona Mariska, Bacsi Juliska, Kis Eszti, Vértési Eszti, Tóth Mariska, Busi Eszti, Nagy Juliska, Nagy Eszti, Nagy Mariska, Farago Mariska, Nagy Juliska, Barna Eszti, Gutti Mariska, Balog Eszti, Barna Zsuzsika, Lakatos Mariska, Makai Zsuzsika, Molnár Rózsa, Kecskés Mariska, Kovács Rózsa, Bör Mariska, Jeni Mariska, Imre Mariska, Bakóczy Margit, Bakóczy Eszti, Gencsi Juliska, Sipos Mariska, Tóth Mariska, Birinyi Juliska, Balog Eszti, Deák Rózsa, Mikó Juliska, Sági Juliska, Kiss Eszti, Jambor Mariska, Dáni Mariska, Szekeres Juliska, Tóth Juliska, Jeni Juliska, Birinyi Mariska, Varga Mariska, Balog Juliska, Erdei Rózsa, Tóth Mariska, Molnár Rózsa, Szabó Eszti, Kiss Juliska, Juhász Juliska, Barna Mariska, Kiss Juliska, Szilágyi Eszti, Imre Eszti, Mike Mariska, Piros Juliska, Kertész Juliska, Kertész Rózsa, Szathmari Eszti, Duku Eszti, Balog Juliska, Gere Juliska, Nagy Juliska, Keki Mariska, Barta Juliska, Barna Eszti, Papp Eszti, Nagy Erzsike, Nagy Eszti, Tóth Zsuzsika, Keki Rózsa, Harsányi Mariska, Szilágyi Eszti, Barta Zsuzsika, Tóth Agnes, Erdei Erzsike, Kalman Eszti, Kalman Zsuzsika Nagy Eszti, Balla Juliska, Barna Eszti, Kegyes Mariska, Ökriós Eszti, Nagy Mariska, Sipos Eszti, Szabó Zsuzsika, Bakonyszegi Juliska, Kovács Juliska, Nagy Juliska, Németh Mariska, Gyöngyösi Juliska, Arany Eszti, Harsányi Juliska, Szolnoki Eszti, Batori Mariska, Gutti Erzsike, Veres Juliska, Nagy Zsuzsika, Imre Erzsike.

Mulatságok sorrendje.

Január 27-én. A polgári kör bálja a Bika szállóban.

Január 27. Önkéntes tűzoltók bálja a Margit fürdő disztermében.

Február 1-én. A jogász és tisztviselő kör evezestelye a „Bika” szálló disztermében.

Február 3-án. A vasuti gépműhely tagtagjainak bohóczestélye a „Bika” szálló disztermében.

Február 4-én. Az „Iparos kör” bálja a „Bika” szállóban.

Február 7-én. Mav. alisztek bálja a Bika szállóban.

Február 10. A veres-kereszt egyesület mulatsága a „Bika” szállóban.

Február 17. Az i. r. nőegylet bálja a „Bika” szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyesületének bálja a „Bika” szállóban.

Egyház.

A „nagy-geresdi egyezség” nevet viseli a két nagyobb — ev. ref. és ág. ev. — hitfelekezet egymáshoz viszonyított szabályzó munka, amely talán már kiesett szabályozó értékéből s felújításra, illetve revízióra várakozik, amint ez iránt a múlt évi ev. ref. Konvent gyűlésének tárgyai közt, amelyben panasz volt az elen, hogy az ag. egyház a prozélytáz szaporítására az ev. ref. egyház hátrányára szolgáló módot követ el, tehát a nagy-geresdi egyezséget meg kell újítani, illetve revideálni. Most kapunk ilyen értesítést, mely a valószínű megindítja. A nagy-geresdi egyezség revíziója. A nagy-geresdi egyezség revideálására a két dunántúli prot. egyházkerület által kiküldött biz. f. hó 4-én Papán tartották első ülésüket. A bizottságok először külön tanácskoztak és készítettek el a revízióra vonatkozó javaslataikat; azután közös értekezletre gyűltek össze az ev. ref. főiskola épületeiben, hogy a mennye lehetőség, a fontosabb elvi kérdésekre nevezetleg meg-egyezzenek s a külön javaslatokban netán meglévő lényegesebb differenciákat kiegyenlítsék. A közös értekezlet A n t a l Gábor ev. ref. püspök és I h a s z Lajos ag. ev. egyházkerületi felügyelő elnökeite alatt tárgyalta a vitás pontokat s azokra nézve megegyezésre is jutott. A két bizottság f. hó 16-án ismét összejövendő volt, hogy a közös megállapodásokat tartalmazó munkálzatot részletes tárgyalás alá vegye s a felterjesztendő javaslat s illetve javaslatok végleges szövegét megállapítsa, ami ugyhiszük, megis történt.

KÖZGAZDASÁG.

A telepítés.

E fontos kérdés mikéntjével foglalkozott legközelebb a földmívelésügyi miniszter által összehítt bizalmas tanácskozás. Ugy tartjuk, hogy D a r a n y i Ignác tudja mit cselekszik s az ügyvel alapszabán ismeretes egyéneket gyűjtötte maga köré. De mégis mintha azt látnók, hogy mind magasabb állású emberek s nagyon akadémikus emberek azok, kik öit tanácskoznak s távolabb allanak a baj kuforrásától, a melyből ered a nagy szükségesség, a mely a telepítést sürgősen követeli, de mégis mutatja, hogy miként, melyik mód által lehetne azt legcélszerűbben létesíteni. Amíg még e tekintetben saját tanulmány utáni véleményünket hallatnók, hadd átlijon itt a szinte ez ügyvel rokon következő:

E s d ő s z ó z a t. Benedek Károly alvinczi ev. ref. papesdó szöveget intez Magyarország főuraihoz. Egy bank alakítását kéri, amely megmentené a földmívelést a pusztulásától az erdélyi magyari, a földmívelést, az iparost. Az idegen kéz birtokhódítása az, a mi megszüntetésre bírja az alvinczi tiszteletes, a ki így felél arra a kérdésre: kinek a kezébe jut a gardát cserélt birtok?

Részben azok kezébe, a kik ha magya-

roknak is vallják magukat; eszük ágában sincs birtokukkal nemzeti célokat is szolgálni. (Leg-feljebb ha valasztókat szállítanak.)

Igen tekintélyes részben aztan a magyar nemzet nyíltan bevallott ellenségeinek, az oláhoknak a kezébe. Bankjaik és le sem írható igénytelenségük nekik lehetővé teszik az állandó birtokszerezést az egyre fokozódó állam, megyei, közsegi terhek sulya alatt is, míg a magyar közép- és kisbirtokos a lét es nemléte harcát kénytelen vívni szüntelen.

Akik védelmezni is próbálják az erdélyrészi viszonyokat, csak azzal tudnak előhozakodni: megszorodtak az óvodák, iskolák s ezek nyomán a magyarul beszélők száma. De hát en edes Istenem! vajjon magyarul beszélni annyit jelent-e, mint magyar hazafinak lenni? Mit értek el első sorban az iskolákkal?

A kényszeriskolázás megszorította a kaputos oláhok számát, akik aztan bankjaik segítségével ellepik az ipart s a kereskedés és közigazgatás mezőit is szorgalmasan keresik. Az oláh mint iparos is megőrzi veleszületett igénytelenségét és segítve az oláh bankoktól, karöltve a palotaszzerű fejtintézetekben, különböző iparágakban jártasá lett egyénekek: a régi mezővárosok és falvak iparos osztályát kiirtják, vagy legalább is koldusbotra jutattak. Mert reodivüli nehézségek gazdasági viszonyok között a falusi ember keresi mindeneke felett ami olcsó, ha éppen takolt holmi is, hogy jusson adóra is! Már pedig a fejtintézetekben kép elf, vagy igénytelenségéről bízessé vált oláh iparossal szemben a tisztességes magyar iparos olcsósága tehintében hogy vehesse fel a versenyt? Ehelyett vagy koldusbotra jut, vagy gyorsan keres fel, vagy kivándorol.

Megőrült a fájdalomtól.

— Saját tudósítónktól. —

H.-Böszörmény jan. 20.

Hajdu Böszörményi tudósítónktól megdöbbentő tragédia híret vesszük. Szó van benne egy szegény anyaról, ki gyermeke miattiban megtebeolyodott.

Pap Istvánné Mezei Sára a szerencsétlen. Par hettal ezeltől hava született egy gyermeke. Bankódott, sirt utána, s hogy mégis némileg vigasztalódni tudjon, szomszédjának Takács Gyulanak kis gyermekét vette magához szoptatás végett, mivel a kis gyermek édes anyja meghalt.

Pap Istvánné hűségesen gondozta a kis árva gyermeket, épen csak mint a magáét. Annál fájdalmasabban érte az az újabb csapás, hogy a gondosan ápolt kis gyermek meghalt. Meghalt pedig Pap Istvánné öleiben, a mikor ep legnagyobb szeretettel becezegette.

A kis gyermek halála megzavarta a szegény nő elméjét.

Először csak tepeledött, gondolkodott, szóval paralitikus tünetek mutatkoztak nála. Kéőbb azonban dühöngeni kezdett, s üldözési maniában szenved.

Az thangoztatja minduntalan, hogy üldözik, mert megölte a más gyermekeket. Dühöngései közben tör, zuz és rombol a szobában, felügyelet nélkül egy pillanatra sem lehet hagyni.

A szerencsétlen nő férje most a városi hatósághoz fordult s kérte, hogy nejét szállítsak be a nagy-kállói tebeolydába. Kérését teljesíteni fogják, s a szegény asszony így pár nap mulva bekerül az előhalottak börtalmába.

CSARNOK.

A kengyelfutó.

— Transvali történet. —

Irta: EILT SPRUIT.

A Magaila-hegység erdős nyulványai az alkonyat pirjában égtek, aranyos fény lepte el végtelen szavannát, mely a Vryheid-farm

előtt elterülve legelőül szolgált a frizlandi tehéneknek.

Az a fiatal lány, aki ásójára támaszkodva állt egy akácfa alatt és elgondolkozva nézte a szemei előtt elterülő csodás nyugalmu képet hirtelen összeresztent.

— Pula! Pula! — hangzott a foltos kuk kiáltása egész a közelben, de nem ez jeszettette meg a leányt, hanem az a napsütötte arcú, csinos fiatal ember, aki éppen lábai előtt emelkedett föl a magas, édesszappu fűtengerből.

— Pieter, hogy megijesztettél! — szólt a leány.

— Pszt, pszt, Marthje! Eredj csak be szépe a házba! Megyek én is utánad! Valami baj van. Nézz csak ki észrevétlenül a sövény felett az országutra, mit látsz?

A leány csendesen fordult az országut felé.

— Ezek angol katonák, Pieter. Honnan jöttek?

— Biz ezek a határon jöttek át!

— Mit akarnak?

— Azt magam is szeretném tudni. Most csak menj be a házba, de feltűnés nélkül. Ne is nézz vissza.

Dobogó szívvel ment be a leány a házba, Maritz Pieter a fűben kuszva követte. Amint beértek, a leány sietve szólt:

— Hát mi történt Pieter? Miért ijesztettél úgy meg? Azok angol katonák voltak.

— S ezzel te nem törődsz. Elhiszem. Más se igen törődik vele. Goddam! mondják ezek a Charred Company lovas csendőrei, akiket Becsuánföldön toboroztak és most, hogy hamarabb érjenek velük haza, a mi országunkon visznek keresztül. Nem igaz! Hazugság! Másban föl ezeknek a feje! Az átkozott english menek Malmaninal leptek át a határt és egyenesen Johannesburg felé tartanak.

Marthje fehér lett mint a kréta.

— Pieter, ha ez igaz volna! Az apám mindig mondta, hogy Johannesburgban baj készül. Az utlánaerek meg akarnak buktatni bennünket.

— Persze, hogy azt akarják. Jameson segítségére siet a johannesburgiaknak. Ezeknek a csahos reformer knek tizenháromezer puskájuk meg egy tucat ágyújuk van. Ezt a bandát is becsülöm nyolcz-kilencz-száz főre.

Marthje összekulcsolta a kezeit és kétségbeesve nézett maga elé. Aztán hirtelen felkiáltott:

— Pieter, értesíteni kell a pretóriaikat.

— Persze, hogy azt kellene. Hiszen a johannesburgiak tudnak a betörésről és résen állnak. Ezt Pretóriában nem várják az urak s mire hirt vennének róla, már a nyakukon lesznek.

— Pieter! te gyorsabban tudsz futni, mint az angolok! Kerüld el őket! szólt Marthje könnyes szemekkel.

— Az semmi sem ér; mondtam már hogy a johannesburgiak egyetértének az angol-

okkal. Mire odaérnek, már egyesülnének. Tudok én jobbat! — s Pieter vidáman dörzsölte a kezeit.

— Mit?

— Szedj össze valami utravalót Marthje. Rögtön elindulok Zeerus ba a bíróhoz és megmondom neki, hogy táviratozzon Pretóriába.

A lány arca földerült.

— Igen! Igen! Eredj Pieter, de rögtön. Hét óra járás ám ide Zeerust!

— Nem egészen, ha özszeszedem lábaimat! Megteszem amit csak tudok. Csak ruhát váltok tíz perc alatt készen leszek.

Pieter fölment padlásszobájába, míg Marthje egy darab kenyeret és egy darab sajtot készített össze a számára. Ezalatt megjött az anyuk is a béresekkel. Ők is látták az angolokat akik a kérdezősködésre vonakodás nélkül megmondták, hogy Hoogevelden át Johannesburgba mennek. Rövid bucsuzás után elhagyta Pieter a házat, nem a szavannákon keresztül indult, hanem a halmok alját borító erdőkön át, hogy a Szent Jakab völgyén keresztül hamarabb érje Zeerustot.

Lihegve, izzadságtól és portól lepve érte el a várost Maritz Pieter hajnalban s ment egyenesen a bíróhoz. Az kételkedve fogadta a hírt, csóválgatta fejét, de azután megszólalt:

— Mfndenetre táviratok Pretóriába Hiszen nem épen lehetetlen... az utlánaerek csakugyan mozognak s nem tudhatjuk, hogy a január 6-iki népgyűlés nem hoz-e valami meglepetést. Vegr is nem árt, ha vigyazunk, egy kicsit.

S a bíró befordult a szoba felé, anélkül hogy ügyet vetett volna Péterre. Ez hirtelen hozzálépett:

— Nincs már szüksége rám, bíró ur?

— Nincs; eredj csak kérj va ami harapni. valót a feleségetől.

— Nem érek én most arra rá. Fel kell lármaznom a környeket is, egy pár farmból szeretném magammal vinni a legenyeket. Az volna ám a derek dolog, bíró ur, ha ezeket a gazembereket nem eresztenők ki többet az országból!

— Hogy hívják? — kérdezte a bíró bámulva.

— Maritz Péter.

— Becsületes név. Szerezz neki te még több becsületet. Ha csakugyan nincs ráérő idő, hát menj Isten hírével, de aztán meg ne csipjenek! Megálj csak! Hol lakol?

— Vryheidben, a Bezuidenhout-tel-pen! — szólt Peter s kezét nekitámasztva a verenda korlátjának, egy ugrással künn volt az utcán. Aztán elindult hazafelé.

Nem — hazafelé. Hamarosan megtalálta az utat, melyen tegnap az angolok haladtak. Egész közel haladt el Vryheid előtt, de megtalálta, nem tért be.

Nem ért rá. Két óra alatt elérte a Fieldhaus-farmot, ahol alighogy elmondta a dolgok mibenállását, hozzácsatlakozott a farmer öt fia.

— Nyergeljétek meg a lovakat! — ki-

áltotta Jan Fieldhaus, a legöregebbik testvér. — Megtanítsuk becsületre azokat a gazembereket.

S tíz perc múlva a hat fiatal ember — a legfiatalabb alig volt tizenhárom esztendő, — utnak indult, hogy vakmerő tervét valóságra váltsa.

Pretóriában ugyanebben az órában ültek együtt a nép vénei, Krüger elnökkel az élükön, hogy meghányják-vessék a haza sorsát. Nehéz idők voltak, az utlánaerek erősen mozgolódtak, január hatodikára népgyűlést is hívtak egybe.

Eppen az elnök beszélt, mikor egy hirtelen lépett be és táviratot adott át Krüger bátyáknak.

Másik is jött, az is az angolok betöréséről hozott hírt. Aztán megjelent az összegyűlők között Joubert tábornok, aki szintén hírt vett már Jameson betöréséről, de mind e híreket követte a megnyugtató, hogy az angolok csak az ut rövidege miatt mennek Transzvalon át. S a kormány nem tudott semmit se tenni.

Az Oranjébe küldött, segítségét kérő távirat válasz nélkül maradt, ott is azt vélték, hogy az angolok csak a rövidebb utat keresik Transzvalon át.

Jameson már ujongott örömeiben, mikor csapatait mindenfelől körülfojták a burok. Önként, bámulatos gyorsasággal és óvatossággal hagytak el a farmerek tanyáikat, mindennütt, a hova Pieter Maritz megvitte híret az angolok betörésének. Egy csapással szegték erejét az ellennek s Jamesont csapataival együtt foglyul ejtették Blanckfonteinnél.

Maritz Pieter még az útközet napján este visszatért Fieldhausba s ott leszálva a kölcson kért lóról, gyalog ment haza Vryheidbe. Amint Marthje meglátta szaladt eléje s boldog nevetéssel kiáltotta:

— Pieter te igazán büszke lehetsz!

A fiu látható bámullattal nézett testvére-re:

— Mire?

— Hiszen te fogtad el az angol rablóvezért!

— Pieter nagyot nevetett!

— Nono, hugom! Nem egészen így volt a dolog, hanem annyi bizonyos, hogy szaladtam mint egy kengyelfutó és most meg a csontjaim is fáznak a fáradságtól.

— Te szedted össze az embereket, Pieter, a tanács is azt mondja.

— Eh, mit. Ha összetartunk, nem fognak ki rajtunk az angolok. Menjünk be. Itthon van apám?

— Nincs. Őt is behívták a tanácsba. Pieter, azt mondták, hogy a bátorságért kapsz egy kü ön farmot; azonkívül, ha megint háboru lesz, megtesznek kornétásnak!

— Marthje! Igaz ez? — kiáltott holdogan Pieter. — Adjanak csak egy farmot! A kornétás-árra szívesen várok. Mentül tovább, annál jobb!

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztá

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

==== Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ====

==== Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik. ====

TÓTH BÉLA

gyógyszerlára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Ületi könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Dombornyomásu galvanizált remek

Tánczrendek

 reklam falragaszok.

Számlák

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Jegyzékek

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Üzletjegyek

Regények, elbeszélések, költemények.

Körlevelek

Tudományos és szakmunkák előállítására.

Árjegyzékek

Rovatos iverk, tabellák.

Műsorok

Részvények, szelvények.

Zárszámadások

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Evi jelentések

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.